

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 261/2023-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Alicou Petrovskou Homzovou, Moyzesova 46, Košice, proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 7C 9/2018 z 29. apríla 2019, rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Co 109/2019 z 27. mája 2020 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo 79/2021 z 21. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia a vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušenie napadnutých rozsudkov okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu a vrátenie vecí okresnému súdu na ďalšie konanie, ako aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 7C 9/2018 v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa proti

██████████ (ďalej len „žalovaná“) domáhal zaplata sumy 50 000 eur s príslušenstvom z titulu pôžičky poskytnutej žalovanej na jej podnikateľskú činnosť. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie sťažovateľa ako žalobcu. V podstatnom zdôraznil, že pôžička v sume 50 000 eur bola sťažovateľom poskytnutá žalovanej 31. marca 2015 na účely preklenutia nepriaznivej finančnej situácie žalovanej. Okresný súd zastával názor, že suma 25 000 eur bola sťažovateľovi uhradená, čo potvrdzoval v priebehu konania aj on sám, pričom neskôr tvrdil, že suma 25 000 eur síce bola uhradená, ale údajne z tzv. čiernych peňazí. Sťažovateľ ako akcionár žalovanej zmluvou o prevode akcií z 24. októbra 2016, ktorej súčasťou bola aj zmluva o postúpení pohľadávok (ďalej len „zmluva“), previedol svoje akcie (cenné papiere emitenta – žalovanej) na obchodnú spoločnosť ██████████ a na kupujúceho zároveň postúpil pohľadávku v sume 228 500,01 eur vzniknutú na základe čiastkových plnení zmluvy o pôžičke, a to bezodplatne. Sťažovateľ v zmluve vyhlásil, že nemá žiadne neuspokojené nároky proti žalovanej. Postúpenie pohľadávky bolo oznámené žalovanej, pričom v zmluve bola postupovaná pohľadávka dostatočne, určito a zrozumiteľne špecifikovaná sumou a titulom. Zo zmluvy o prevode akcií nevyplývalo, že by vyčíslená pohľadávka z titulu čiastkových plnení zo zmluvy o pôžičke nezahŕňala aj predmetnú pohľadávku sťažovateľa voči žalovanej. Preukázať opak bolo na sťažovateľovi, ktorý však neunesol dôkazné bremeno. Veriteľ, ktorý postúpil svoju pohľadávku inému veriteľovi a oznámil toto postúpenie pohľadávky dlžníkovi, stráca oprávnenie vymáhať pohľadávku od dlžníka.

3. Na odvolanie bol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdený napadnutým rozsudkom krajského súdu ako vecne správny. V podstatnom krajský súd zdôraznil, že je opodstatnené tvrdenie okresného súdu o tom, že v čase uzavretia zmluvy bolo známe, že existuje nezaplatená časť pôžičky z marca 2015 a že táto pohľadávka je obsiahnutá v istine v sume 228 500,01 eur. Nebolo pritom preukázané, že by išlo o ďalšiu pôžičku žalovanej mimo predmetu postúpenia. K osobitnej námietke sťažovateľa, že okresný súd na pojednávaní 29. apríla 2019 neopodstatnene nepripustil zmenu žalobného návrhu, pokiaľ ide o zmenu skutkových okolností týkajúcich sa subjektu, ktorý mal poskytnúť danú pôžičku, odvolací súd uviedol, že nemôže prehodnocovať správnosť postupu okresného súdu, keďže uvedené rozhodnutie je výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu.

4. Dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol.

5. V kontexte dovolacieho dôvodu zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočnosť odôvodnenia podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) najvyšší súd poukázal na potrebu zohľadňovania prvoinštančného a odvolacieho konania, ktoré tvoria jeden celok. Oba sudy vo svojich rozhodnutiach podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili. Odvolací súd náležite zdôvodnil svoje potvrdzujúce rozhodnutie založené na právnom závere, že zo zmluvy nevyplýva, že by vyčíslená pohľadávka z titulu čiastkových plnení zo zmluvy o pôžičke nezahŕňala aj predmetnú pohľadávku sťažovateľa voči žalovanej. Odvolací súd a súd prvej inštancie dôvodili, že aktívna vecná legitimácia sťažovateľa nie je daná po predchádzajúcom zistení, že platne postúpil pohľadávku tvoriacu predmet sporu na iný subjekt, a zároveň dôvodne konštatovali, že v danom prípade neboli splnené podmienky prípadného postupu podľa § 530 ods. 1 Občianskeho zákonníka,

na podklade ktorého by sťažovateľ mohol vymáhať postúpený nárok sám vo svojom mene na účet postupníka. Taktiež dôvodili, že suma 50 000 eur bola síce poskytnutá zo spoločného majetku sťažovateľa a jeho manželky, ale výlučne ako pôžička poskytnutá sťažovateľom na účely preklenutia nepriaznivej finančnej situácie žalovanej, keď sťažovateľ bol jedným z akcionárov obchodnej spoločnosti a nešlo o spoločnú pohľadávku.

6. K osobitnej námietke sťažovateľa o tom, že odvolací súd sa odmietol zaoberať jeho argumentmi o nesprávnosti postupu okresného súdu, keď nepripustil zmenu žaloby, najvyšší súd akcentoval, že žalobca sa domáhal zaplata sumy 25 000 eur s úrokom z omeškania od 1. januára 2017 do zaplata z titulu poskytnutej pôžičky žalovanej na jej podnikateľskú činnosť. Následne na pojednávaní 29. apríla 2019 rozšíril žalobu o sumu 25 000 eur s príslušenstvom a túto zmenu okresný súd pripustil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 50 000 eur spolu s príslušenstvom. Okresný súd však nepripustil zmenu žaloby týkajúcu sa skutkových okolností spočívajúcich v tvrdení, že pôžička bola žalovanej poskytnutá jeho manželkou. Najvyšší súd poukázal na odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku krajského súdu (bod 3 tohto uznesenia *in fine*), z ktorého vyvodil záver o tom, že odvolací súd sa odvolacou námietkou sťažovateľa vznesenou v rámci odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 2 CSP zaoberal, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno hodnotiť ako nepreskúmateľné a zakladajúce vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP.

7. K dovolacej námietke nesprávne zisteného skutkového stavu veci z vykonaného dokazovania najvyšší súd uviedol, že dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné pre rozhodnutie vo veci. Súd v civilnom konaní nie je viazaný návrhmi sporových strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré návrhy budú vykonané, je vždy vecou súdu, a nie strán v spore. Ak súd nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Akcentoval, že z napadnutých rozsudkov okresného súdu a krajského súdu vyplýva to, z ktorých dôkazov súdy vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Okrem toho dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Najvyšší súd tak dospel k záveru, že sťažovateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup súdov nižších inšancií, ktorý mu mal znemožniť uskutočňovanie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie preto ako celok na podklade zistenia o nedôvodnosti namietanej vady zmätočnosti zamietol podľa § 448 CSP.

II. Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ namieta, že krajský súd sa nezaoberal dostatočne odvolacími námietkami, čím porušil jeho právo na také odôvodnenie rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na všetky skutkovo a právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ďalej dôvodí, že okresný súd sa s jeho námietkou o tom, že zmluva špecifikáciu jednotlivých čiastkových pohľadávok neobsahovala, nevysporiadal, pričom išlo o rozhodnú skutočnosť pre posúdenie určitosti postupovaných pohľadávok.

9. Za neodôvodnené považuje aj rozhodnutie okresného súdu týkajúce sa nepripustenia zmeny žalobného návrhu spočívajúcej v zmene skutkových okolností, a to odkazom na to, že podľa jeho názoru výsledky dovedajšieho konania mohli byť podkladom na prejednanie zmenenej žaloby, keďže boli splnené zákonné predpoklady na pripustenie zmeny návrhu na začatie konania.

10. Napadnutý rozsudok krajského súdu považuje, čo sa týka záveru o skutočnosti, či pohľadávka, ktorá je predmetom súdneho konania, mohla byť postúpená na základe zmluvy, za nepreskúmateľný a nedávajúci jasnú odpoveď na odvolacie námietky.

11. V odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu poukazoval na skutočnosť, že okresný súd sa nevysporiadal s tvrdením o tom, že sumu 25 000 eur vrátil manželke sám, a nie žalovaná, a preto je nesprávny záver o neopodstatnenosti žaloby v rozsahu sumy 25 000 eur.

12. Sťažovateľ sa nestotožňuje so záverom dovolacieho súdu, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil dostatočne a presvedčivo. Podľa jeho názoru najvyšší súd dovolanie dôsledne nepreskúmal a dovolacími námietkami sa zaoberal v minimálnom rozsahu.

13. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje nedostatočným preskúmaním výrokov napadnutého rozsudku okresného súdu a krajského súdu, keď sa najvyšší súd najviac pričínil o negatívny stav.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o nedostatočnosti odôvodnenia napadnutých rozsudkov okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ktorá je bližšie vyargumentovaná sťažovateľom v časti II tohto uznesenia.

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj práva na účinný opravný prostriedok napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu:

16. Z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

17. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

18. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnutý rozsudok okresného súdu bol v zmysle príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku preskúmaný v rámci odvolacieho konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 2Co 109/2019, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje absenciu svojej právomoci napadnutý rozsudok okresného súdu preskúmať.

19. Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ vzniesol v dovolacom konaní smerujúcom proti napadnutému rozsudku krajského súdu námietku existencie vady zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP, pričom v dovolaní predostrel totožnú argumentáciu, akú predostrel v ústavnej sťažnosti, atakujúcu nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu.

20. Keďže v rámci uplatnenej dovolacej právomoci sa najvyšší súd sťažovateľom vznesenou dovolacou argumentáciou (totožnou s tou, ktorú predostiera v časti II ústavnej sťažnosti) zaoberal a rozhodol o nej, uvedené vylučuje právomoc ústavného súdu sa meritórne relevantnou časťou ústavnej sťažnosti zaoberať (obdobne IV. ÚS 468/2018).

21. Vzhľadom na uplatnenie princípu subsidiarity v konaní o ústavnej sťažnosti ústavný súd časť ústavnej sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu a napadnutému rozsudku krajského súdu, odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na účinný opravný prostriedok napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

22. V úvode tejto časti rozhodnutia ústavný súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivé súdne konanie či právo na súdnu ochranu sa v civilnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky

procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (m. m. II. ÚS 581/2017).

23. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (IV. ÚS 198/2020).

24. Vzhľadom na už uvedené ambíciou ústavného súdu nie je hodnotiť, či sťažovateľom uplatnené námietky zakladajú prípustnosť a dôvodnosť dovolania, čo by bolo neprípustným zásahom do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu v otázke posudzovania prípustnosti dovolania (m. m. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). Úlohou ústavného súdu je posúdiť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z toho pohľadu, či závery v ňom uvedené zodpovedajú požiadavkám obsiahnutým v práve na spravodlivé súdne konanie, a teda či sú ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 197/2021).

25. Notorieta plynúcou z rozhodovacej činnosti ústavného súdu je to, že ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

26. Sťažovateľ atakuje arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu celkom neopodstatnene.

27. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre neustále pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež čl. 46 ods. 1 ústavy, je aj právo na náležité súdne odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania, resp. sporovej strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

28. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vzťahujúcej sa na interpretáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru už rovnako uviedol, že toto ustanovenie dohovoru zaväzuje súd uviesť dôvody

svojho rozhodnutia, pričom rozsah tejto povinnosti sa môže líšiť v závislosti od povahy rozhodnutia. S prihliadnutím na uvedené je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré strana konania môže podať na súdoch, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, so zvyklosťami, s právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok ESĽP vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, § 29).

29. V neposlednom rade je pre ústavnú akceptovateľnosť odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyhnutné aj to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým všeobecný súd na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán v konaní (m. m. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

30. Judikatúra ESĽP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku, rozsudok z 29. 5. 1997, Higgins proti Francúzsku, rozsudok z 19. 2. 1998).

31. Po preskúmaní podstatných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v kontexte namietanej vady zmätočnosti sa dovolací súd dostatočným spôsobom zaoberal sťažovateľovou argumentáciou atakujúcou nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu.

32. Záver dovolacieho súdu k nedôvodnosti existencie vady zmätočnosti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu považuje ústavný súd za akceptovateľný. Dovolací súd sa náležitým spôsobom zamerail na posúdenie toho, či odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatneným nárokom sťažovateľa na vrátenie sumy 50 000 eur s príslušenstvom proti žalovanej. Ústavne akceptovateľným je záver dovolacieho súdu o tom, že odvolací súd náležite zdôvodnil svoje potvrdzujúce rozhodnutie založené na právnom závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa, ktorý postúpil predmetnú pohľadávku na iný subjekt.

33. Ani argumentácia sťažovateľa týkajúca sa nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu v kontexte nevysporiadania sa odvolacieho súdu s námietkou súvisiacou s nepripustením zmeny žaloby nie je podľa názoru ústavného súdu dôvodná. Z podstatných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (bod 6 tohto uznesenia) vyplýva, že uvedenou dovolacou námietkou sa najvyšší súd zaoberal dostatočným spôsobom. Zohľadnil pritom podstatné časti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, v rámci ktorých odvolací súd odkázal, prihliadajúc pritom na relevantnú zákonnú úpravu, že rozhodnutie o pripustení zmeny žaloby je výsledkom vnútorného presvedčenia sudcu a jeho myšlienkového postupu. Ústavný súd k tomu dodáva, že pri úvahe o tom, či všeobecný súd bude súhlasiť so zmenou žaloby, môže zvažovať to, či výsledky doterajšieho konania (ako celku) môžu byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe (§ 143 ods. 1 CSP). Rozhodnutie súdu v tomto smere nemôže byť predmetom ničím neobmedzenej voľnej úvahy, no nemôže byť ani výsledkom akéhosi automatického akceptovania návrhu zo strany žalobcu, čoho

sa vo svojej podstate sťažovateľ domáha, keď všeobecne bez bližšieho ozrejmenia uvádza, že podľa jeho názoru výsledky dovtedajšieho konania mohli byť podkladom na prejednanie zmenenej žaloby (bod 9 tohto uznesenia).

34. Nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sťažovateľ napadol v dovolacom konaní aj v súvislosti s nesprávne zisteným skutkovým stavom vyplývajúcim z vykonaného dokazovania. Vzhľadom na skutočnosť, že objasňovanie skutkového stavu odvolacím súdom bolo zo strany najvyššieho súdu preskúmané v rámci vznesenej dovolacej námietky, ústavný súd preskúmal udržateľnosť odôvodnenia relevantnej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho. Prihliadal pritom na postavenie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho, do ktorého právomoci nepatrí vlastné zisťovanie skutkových záverov prejednávanej veci, keďže najvyšší súd neplní v dovolacom konaní úlohu súdu skutkového.

35. Najvyšším súdom zvolené premisy pri posúdení predmetnej argumentácie, ako aj závery z nich vyplývajúce považuje ústavný súd za zodpovedajúce zákonnému a ústavnému rámcu upravujúcemu dovolacie konanie. Najvyšší súd náležitým spôsobom akcentoval, že zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces správne, čo bráni so skutkovými závermi polemizovať, prípadne ich spochybňovať.

36. Skutočnosti, ktoré sťažovateľ uvádza v ústavnej sťažnosti, preto neindikujú nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu a neumožňujú prijať záver, že v postupe najvyššieho súdu a ním vydanom rozhodnutí došlo k takým pochybeniam, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

37. Na podklade dosiaľ uvedeného a preskúmaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v danom prípade postupoval v medziach svojej právomoci, dovolanie sťažovateľa riadne preskúmal, dospel pritom preskúmaním jednotlivých dovolacích námietok k ústavne udržateľnému záveru o ich neopodstatnenosti. Najvyšší súd v dôvodoch napadnutého rozsudku odpovedá na východiskové námietky uplatnené v dovolaní sťažovateľom ústavne akceptovateľným spôsobom, pričom jeho odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku nemožno považovať za svojvoľné ani za zjavne neodôvodnené a nevyplýva z neho ani taká aplikácia príslušných procesnoprávných a hmotnoprávných noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

38. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala vysloviť ich porušenie. Z uvedených dôvodov ústavný súd relevantnú časť ústavnej sťažnosti odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

39. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru ESĽP, podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13

dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rovnako rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 24/2010, IV. ÚS 325/2011, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 32/2018). Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejma súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje. Vzhľadom na to, že ústavný súd nedospel k záveru o možnom porušení práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohol dospieť k záveru o porušení práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Aj v tejto časti je preto ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

40. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu